Krajowy Ośrodek
Wsparcia Rolnictwa

**Małgorzata Gośniowska-Kola**
**p.o. Dyrektor Generalny KOWR**
**CEN.BDG.WPRE.071.121.2020.SAU.5**

**Warszawa, dn. 05 stycznia 2021 r.**

**Pan Szymon Giżyński**
**Sekretarz Stanu**
**Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi**

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 16 grudnia 2020 r. znak: SZ.mr.073.134.2020 ws. wystąpień Pana Wiktora Szmulewicza, Prezesa Krajowej Rady Izb Rolniczych z dnia 24 listopada 2020 r. oraz Pana Romualda Tańskiego Wiceprezesa Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej z dnia 25 listopada 2020 r., zawierających odniesienie się do treści odpowiedzi udzielonych przedstawicielom samorządu rolniczego przez Pana Wojciecha Kędzię, Zastępcę Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w piśmie z dnia 2 i 3 listopada 2020 r. w zakresie podnoszonych postulatów podawania bardziej szczegółowego opisu nieruchomości w przypadkach, w których KOWR zwraca się o wydanie opinii przez izby rolnicze w zakresie obrotu nieruchomościami rolnymi, poniżej przekazuję stanowisko KOWR w przedmiotowej sprawie.

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa uprzejmie informuje, że wskazane wyżej pismo Wiceprezesa Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej, a także w nieznacznym zakresie wystąpienie Prezesa Krajowej Rady Izb Rolniczych dotyczy współpracy instytucji przy określaniu, czy na danym terenie występuje popyt na grunty rolne uzasadniający skorzystanie z instrumentów oddziaływania państwa w razie obrotu nieruchomościami rolnymi na rynku prywatnym, o których mowa w *ustawie o kształtowaniu ustroju rolnego*.

W związku z potrzebą pozyskania przez KOWR obiektywnej informacji w zakresie obserwowanego przez samorząd, izby rolnicze oraz ośrodki doradztwa rolniczego popytu na grunty rolne ze strony miejscowych rolników indywidualnych zainteresowanych powiększaniem swoich gospodarstw rodzinnych oraz mając na uwadze dotychczasowe doświadczenia pismem z dnia 2 listopada 2020 r., skierowanym do Dyrektorów wszystkich

Oddziałów Terenowych KOWR, wprowadzone zostały jednolite zasady dotyczące pozyskiwania ww. informacji o popycie m.in. od izb rolniczych.

Jednocześnie o wprowadzeniu powyższych zasad wraz ze stosownymi wyjaśnieniami oraz o sposobie współpracy KOWR m.in. z izbami rolniczymi w zakresie pozyskiwania informacji dotyczących występowania na danym terenie popytu na grunty rolne ze strony miejscowych rolników indywidualnych poinformowany został:

a) Pan Wiktor Szmulewicz Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych pismem z dnia 2 listopada 2020 r. (znak: CEN.DKUR.WN.501.55.2020.BO.7 - kopia pisma zał. 1), które stanowiło odpowiedź na pismo z dnia 29 września 2020 r. (znak: KRiT/JM/967/2020),
b) Pan Romuald Tański Wiceprezes Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej:
   - pismem z dnia 3 listopada 2020 r. (znak: CEN.DKUR.WN.501.55.2020.BO.8 - kopia pisma zał. 2), które stanowiło odpowiedź na pismo z dnia 18 września 2020 r. (znak: L. dz. 2548/09/2020-KOWR), oraz
   - pismem z dnia 15 grudnia 2020 r. (znak: CEN.DKUR.WN.501.55.2020.BO.12 - kopia pisma zał. 3), które stanowiło odpowiedź na pismo z dnia 25 listopada 2020 r. (znak: L. dz. 3355/11/2020-KOWR) tj. kolejne pismo w tej samej sprawie.

Należy zauważyć, że Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa realizuje różnego rodzaju zadania powierzone mu stosownymi przepisami. Podkreślenia wymaga, że KOWR realizując zadania wynikające z przepisów *ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz. U. z 2020 r., poz. 1655)* zobowiązany jest kierować się obiektywizmem i bezstronnością, tym bardziej, iż umocowany został do stosowania w określonych ustawowo sytuacjach instrumentów oddziaływania państwa na rynek prywatnych nieruchomości rolnych. Dlatego też przy podejmowaniu decyzji o skorzystaniu np. z prawa pierwokupu, gdzie KOWR *„wchodzi w miejsce nabywcy nieruchomości rolnej"* niezbędne są m.in. rzeczowe informacje dotyczące występowania na danym terenie popytu na grunty rolne ze strony miejscowych rolników indywidualnych zainteresowanych powiększaniem swoich gospodarstw rodzinnych – tj. takie informacje, którym nie można byłoby zarzucić, iż zostały określone w sposób zależny od podmiotu danej transakcji. Wymaga bowiem zauważenia, iż w większości warunkowych umów sprzedaży jako przyszły nabywca występuje rolnik indywidualny - tyle tylko, że *„niemiejscowy"*, posiadający swoje gospodarstwo rodzinne np. w dalszej gminie tego samego województwa.

Zaznaczenia tu wymaga, że rolnik indywidualny może nabyć nieruchomość rolną bez względu na jej położenie, czyli może kupić nieruchomość w innej gminie niż zamieszkuje, jeśli powierzchnia nabywanej nieruchomości rolnej wraz z powierzchnią nieruchomości rolnych wchodzących w skład gospodarstwa rodzinnego nabywcy nie przekracza powierzchni 300 ha użytków rolnych. Należy jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z *ustawą o kształtowaniu ustroju*

*rolnego* art. 3 ust. 4 w związku z art. 3 ust. 7, jeżeli kupowana przez rolnika indywidualnego nieruchomość rolna nie powiększa jego gospodarstwa rodzinnego lub nie jest położona w gminie, w której ma on miejsce zamieszkania, lub w gminie graniczącej z tą gminą, Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa przysługuje prawo pierwokupu tej nieruchomości.

Podkreślenia więc wymaga, że istotne jest pozyskanie ww. informacji o popycie rozumianym raczej jako występujące w dłuższym horyzoncie czasowym zjawisko (o określonej skali intensywności), nie zaś jako zdarzenie jednorazowe zaistniałe w danym momencie. Z tego też względu oraz wychodząc naprzeciw oczekiwaniom m.in. organizacji społecznych rolników opracowane zostały zasady jednolitego pozyskiwania powyższych informacji przez KOWR.

Jednocześnie podkreślenia wymaga, że wprowadzając jednolite zasady współpracy ze wszystkimi organizacjami społecznymi (w tym izbami rolniczymi) KOWR kieruje się dobrem wspólnym. Obiektywne informacje w zakresie obserwowanego popytu, otrzymane cyklicznie (raz na pół roku) m.in. od izb rolniczych, przyczynią się niewątpliwie do jak najlepszej realizacji zadań wynikających z *ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego*.

Odnosząc się natomiast do drugiego z pism Pana Wiktora Szmulewicza Prezesa Krajowej Rady Izb Rolniczych (tj. pisma z dnia 24 listopada 2020 r. znak: KRiR/JM/1208/20250) należy zauważyć, że wystąpienie to, mimo przywołania w nim ww. pisma z dnia 02.11.2020 r., generalnie odnosi się do szeroko rozumianej współpracy Izb Rolniczych z KOWR-em w zakresie dotyczącym funkcjonowania *rad społecznych* oraz gospodarowania Zasobem Własności Rolnej Skarbu Państwa (w tym gruntów przeznaczanych do dzierżawy). Mając na uwadze panującą pandemię Covid 19, i wymogi prawne zmierzające do ograniczenia rozprzestrzeniania się wirusa Covid 19 – spotkania pracowników urzędów państwowych w tym Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa zostały ograniczone do niezbędnego minimum. W związku z powyższym funkcjonowanie Rad Społecznych przy Oddziałach Terenowych KOWR w dotychczasowej formule zostało zawieszone.

Zwracamy jednak uwagę, iż w rozdysponowywaniu gruntów Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa – Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa porusza się w ramach obowiązującego ustawodawstwa stąd też jeżeli Krajowa Rada Izb Rolniczych jest w posiadaniu informacji na temat ewentualnych nieprawidłowości co do rozdysponowania gruntów Zasobu – prosimy o konkretne informacje w tym zakresie.

Tak zwany czynnik społeczny w naszej opinii jest istotny przy określaniu zapotrzebowania rolników indywidualnych na danym terenie na powiększanie swoich gospodarstw rodzinnych. Informacje przekazywane przez izby rolnicze o wzmożonym popycie na terenie określonych gmin i obrębów z pewnością byłyby pomocne przy obsłudze

funkcjonujących umów dzierżawy, związanej z planowaniem przyszłych wyłączeń gruntów rolnych, które następnie byłyby rozdysponowane w przetargach ograniczonych do rolników indywidualnych powiększających swoje gospodarstwa rodzinne. Nie mniej jednak do wykreowania informacji o ewentualnym popycie ze strony rolników - dane dotyczące numerów działek, danych personalnych dzierżawców itd. nie są potrzebne. Co więcej ich udostępnienie, nawet w dobrej wierze, mogłoby stanowić naruszenie obowiązujących przepisów prawa w zakresie ochrony danych osobowych.

Z poważaniem,

p.o. DYREKTOR GENERALNY
KRAJOWEGO OŚRODKA WSPARCIA ROLNICTWA
Małgorzata Gośniowska-Kola